Kis-Czell, 1900. II. évfolyam. 39. szám. Vasárnap, szept. 23.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár: . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil. . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: naponként 4—6-ig.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

A magyar tehetetlenség.

Az általános panasz, melylyel hazánk majd minden vidékén az árvizek, ködök: általán véve a rossz termés miatt feljajdulnak: megérdelmi, hogy körültekintsünk és gondolkozzunk, mi módon lehet ennyi csapást egy nemzetnek elviselni?

Közgazdaságról lévén szó, nem akarok politikát belekeverni, pedig a józan közgazdaság egy nyomon jár a politikával.

Sok magyar politikustól hallottam, hogy hazánk földmüvelő és nem iparálam. Az osztrák tartományokból beözönlő és a jóizlést mélyen sértő verklik andalitó hangjaiból meritett emez okos (?) felfogás szerint szomoruan kell meggyőződnünk, hogy csakugyan kezdő iparral nyers termelő állam vagyunk; mert az eddigi kormányok semmit sem tettek azért, hogy a meglevő iparunkat fejleszszék és ujakat alkossanak. Pedig ha 30 évet meghaladó — állitólagos — alkotmányos korszakunk alatt — a választási czélokra — a nemzet ellenségeitől összeharácsolt, bizonynyal több, mint száz milliót meghaladó és a tapasztalat szerint kizárólag erkölcstelen eszközök szolgálatában álló összegeket forditották volna iparunk fejlesztésére: ma már virágzó iparunk segélyével könnyen lábalnok keresztül a mezőgazdaság terén ért sulyos csapásokat.

Mert józan észszel senki sem állithatja, hogy a nyugati kulturával és divattal lépést tartani szerető — mondhatnám — piperkőcz fajunk előtt nem kevésbbé lehet fontos az ipar, mint mezőgazdaságunk. A kinek agya netán az ellenkezőt állitaná, az kóros elmélettel van telitve, az nem ismeri a statisztikát, nem mérlegelte a nyers termékekért hozzánk befolyó és az idegen partermékekért tőlünk külföldre kiözönlő óriási összegek egyensulyát?

Ha fajunk képes volna a divathajhászat és a piperkőczség szörnyüséges mérveit korlátozni és az igazi hazafiságtól áthatott észszel és jó indulattal minden irányban a hazai ipart támogatni: bizony bizony az általános „bevétel“ és „kiadás“ mérlegén nagyot birna változtatni nemzetünk előnyére; de hát erre a manap tapasztalható „izléselfajulás“ mellett gondolni sem lehet.

Manap csak a jelennek élünk, holnap jőjjön a vizözön: pusztuljon ház, minden. Mindenben eszmék usznak most a viz felületén, mint a vizbe dobott lencsék üresei.

Nem gondolkodik senki azon a szomoru valóságon, hogy Isten egy nemzetet sem áldott meg oly természetes észszel a föld kerekségén, mint minket, és oly nyomorultak vagyunk, hogy a legszükségesebb ruházatunkat sem tudjuk a magunk emberiségéből előállitani és nem szökik a vér arczunkba, ha látjuk, hogy ha levetközzük magunkról azt a ruhát, mely külföldi gyártmány: meztelen marad testünk.

A kereskedésekben: posztó, vászon, gomb, tű, gombostű, szalag, egyszerü madzag, stb. hát a norinbergi kereskedésékben felhalmozott ezer és ezerféle czifrasag látásán még elég vakmerők vagyunk állitani, hogy van iparunk? A kifejtett vasipar, gpéipar kelendőségének szemléletén mit látunk? Azt, hogy a száz milliókra menő gépek árának $^{9}/_{10}$ edrésze külföldre vándorol. Pedig az a nagy észbuzgóság, melylyel bennünk' a Mindenható megáldott, azt mind javunkra fordithatnók.

Nézzük a külföldről beözönlő sok vigéczet, kik nagy urasan élnek, nagy évi fizetést huznak, fiakkeren járnak, dölyfös pöffeszkedéssel mindenkit becsapnak és nincs senki, a ki az ily sakahadnak gátat vessen, mintha csak ezeknek igavonó barmokul volnánk kijelölve. Tán hiszed édes jámbor magyarom, hogy ezt mind nem neked kell megfizetned? Vagy tán belenyugodtál te is abba a szörnyü gondolatba, hogy te is vándorbotot fogsz kezedbe, itt hagyod az egykor tejjel mézzel folyó hazát, mint már tett sok százezer honfitársad? Nem látod, hogy a vagyonpusztulás

TÁRCZA

Elnémult . . .

Elnémult a bokrok furulyája,
Hervasztó ősz borult a szép tájra,
Most haldoklik sok szerelmi élet,
Két kezével pusztit az enyészet.

Virágos rét, virágos völgy s halom,
Égi pompátokat nem láthatom,
Mind elhalt a tavasz, s nyár virága,
Fájó szivem vissza sir utánna.

Hol a legszebb virágok nyillottak,
Most puszta tar, virágtalan a táj.
Láttára a szivem s lelkem is fáj.

Légi uton minden vándor madár,
Ő reájok viruló tavasz vár.
Ég s föld között járják a világot,
S cserélgetik a szép boldogságot.

NÉMETH GYULA.

A sárkaja.

Némai Károly tanitó éppen kis szobacskájában tünődött a mostoha sorson, midőn egy utazó ügynök kérdezősködött utána. Boszankodva lépett ki s nem is várva, hogy aruját kinálja, elutasitólag intett kezével: Nem veszek semmit.

— De kérem, kitünő tervezet, pompás fényes remények, s hozzá csak 5 korona egy igérvény. Méltóztassék sorsjegy igérvényt venni.

— Nem veszek.

— Tekintetes ur a szerencsét taszitja el magától, mert itt sülyedjek el, ha sorjegye nem nyer.

— Nem vesz k mondom, nincsen rávaló pénzem.

— Majd lesz akkor kérem mindenrevaló, még a czigánynak is jut belőle. Az egész korona. No tekintetes uriak elengedem meg az én proviziómat is, ne nyerjek semmit, csak a tekintetes urat tehessem szerencsésné; oda adom 4 korona 90 fillérért.

Némainak erősen viszketett a tenyere, hogy ha még sokat prézsmitál ez a tolakodó, hát kilebbezi, de közben még is mást gondolt Eh! több is veszett Mohácsnál, veszek tőle, előbb és könnyebb módon megszabadulok tőle.

A megvett sorsjegy igérvényt tárczajaba rejtve ismét az előbbi melankolikus állapotba esett, majd hangosan sóhajtott fel

— Eh! hisz csak egy falusi tanitó vagyok, ő pedig egy gazdag orvosnak a lánya, hogyan remélhetnék hát? — Oh egek! de rosszul rendezitek a szerelmi ügyeket; hát nem jobb lett volna egy hasonszerü leány martalékául dobni ezt a szivet, ak — — de hiszen az igaz hogy ő sem degen hozzám, hanem az apja!.. Nem merek a házukhoz menni, mert kinéz onnan az az akrobata. Miért is van olyan átkozott jó egészségem, hogy meg gyógykezeltetni sem mehetek hozzájuk.

— Jo de nem akarom keseru kifakadásait sorról sorra elmondani, mert hiszen az ilyen szerelmi morfonderiák mind egy kaptafán készülnek, és ha mindjárt az egyik vagy másik ömlengőbb, fellengősebb is de az bizonyos, hogy mindegyiknek nyögés a vége, amit a szerelmes avval szokott megmagyarázni, hogy: jajh! megszakad a [illegible] csupán imádottja, ki avval vigasztalja, hogy az övé is szakadófélben van.

Ilyen állapotok között mult el vagy egy hónap, mikor az én Károly barátom egy szép napon beallit hozzam. Se szól, se beszél, hanem megölel egy gorilla erejével és csókol, csókol mint egy őrült szerelmes, azután hátraugrik, kiránt egy nagy menykő bugyellarist, kifitija, — hát csak ugy tátva maradt a szám az angyalos bankók sokaságát látva. Ekkor leul és a legnagyobb flegmával rágyujt egy szivarkára. Egy hatalmas fustfelhő légberöpitése utá szól.

— Pajtas nyertem

— Azt gondolom, hogy nem a fizetésedből raktad össze.

— De sokat nyertem.

lépést tart itt az erkölcsök pusztulásával? Belenyugodtál abba, hogy Árpád hazája a börziánerek, borhamisitók és merkantilisták eldorádó tanyája legyen?

Te erre azt mondod: ezt egy vagyonilag és erkölcsileg 30 éven keresztül tönkre tett nemzet feltartóztatni képtelen; mert a mint a jégeső, árviz, szárazság fölülről jönnek, ugy a hatalmasok, erre hivatott körök fölülről eredő kötelessége megmenteni egy nemzetet a pusztulástól, te gyenge vagy hozzá.

Azután azt kérded, hol vegyen kis gazda, iparos, szorult helyzetében olcsó kölcsönt? Miután a takarékpénztárak — tisztelet a kivételnek, kinek nem inge, ne vegye magára — 10—16 százalékra dolgoznak és nincs senki, a ki e fosztogató bandákat ellenőrizze, korlátozza!

A 70-es évek közepén az uzsorások eltörölték a kamatlábat, igen az uzsorások, mert hát mifele tisztelt Ház lehetett az, a ki hazánk viszonyait ismerte és mégis ilyen törvényt hozott volna? Tehát a szabad és korlátlan kamatlábat törvénybe iktatta.

E dicső időben a magyar nemzet ősvagyonára áhitozó uzsorások ugy rohantak tapasztalatlan, jóhiszemü nemzetünk vagyonára; mint láncaikról ketreczeikből megszabadult fenevadak, $^2/_3$ részét a köznemesek, kisgazdák vagyonának, dobra verték, a megmaradottakat pedig ugy kifosztották, hogy manap is az alatt nyögnek; ha ugyan azóta el nem pusztultak. Még azonfelül, mint árverési hiénák — a hirlapokból tudomást szerezve — sápokért futkoztak árverésről-árverésre, és most, mikor a 100, 200, 300 százalék uzsora nem járja, hamis bor készitésére, határidő üzletek kötésével, börziánerkedésre, stb. vetették magukat, ugy hogy az egykor egész világon rajongásig szeretett magyar borok a világ piaczáról kidobattak és tájdalom, akad magyar termelő, ki az ily borkészitő gazembereknek eszközül hagyja magát felhasználni és ezek hamis borait pincéjéből mint „saját termés"-ét adja el ugy, hogy a magyar borok iránt senki többé bizalommal sem nálunk, sem külföldön nincs.

De hát édes magyarom, olcsó kölcsönről van szó, minek tértél ki börziánerek és hamis bor készitők ez undok népfajára? Hiszen vidékünkön itt van a kőszegi takarékpénztár, mely 6%, sárvári takarékpénztár 6%, beledi takarékpénztár 6%, Csepregben székelő répcevidéki takarékpénztár pedig $5^1/_2$ rendes és $5^1/_2$% késedelem kamatokra ad jelzálogkölcsönöket, keresd fel ezeket.

Igaz, hogy személyi hitelért akár kisgazda, akár iparos, ide nem fordulhat vidékünkről, is nét csak a közelfekvő takarékpénztárokhoz kell fordulni, hol adóslevél, vagy kitöltetlen váltóra, könyv mellett adnak 100--200 korona összeget, hol azután az egész összeg után 8% kamatot fizet az adós egész az utolsó részlet lefizetéseig, ugy, mintha még semmit sem törlesztett volna. Hogy Magyarországon a pénz még mindig igen drága, különösen a kisembereknek, az bizonyos.

Mit szóljon a Magyar Földhitelintézet, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, az Országos Központi Takarékpénztár kölcsöneiről, kik papirokkal fizetnek, melyek árfolyam szerint értékesithetők? most például 8% eséssel adhatók el, itt adós ezt bizonynyal elvesztette. Hol van még a sok költség? Hol van az $^1/_4$, $^1/_2$ esztendőre fizetendő kamat; mert sokszor ennél is több időbe kerül, mig a kölcsönt kezéhez veheti adós; pedig a megszavazás után mindjárt számitják terhére a kamatokat? Hol van az a szörfele tortura, melyen a kölcsönkérőt ezek keresztül hurczolják? és ugy kifárasztják és minden kölcsönkérést meggyűlöltetnek vele, hogy veszszen inkább mindene, semmint kölcsönért ezekhez forduljon.

Ezek mind oly szomoru képek, hogy alig akad kedve bárkinek is a Rosenbergek által kirabolt Kis Czelli Takarékpénztár bukása által okozott szörnyü csapásokra gondolni.

Mucius Scevola.

A szivességi vásárlások.

Rövid idő óta az üzletkötések egy ujabb fajtája kezd nálunk meghonosulni, melyet, miután a tisztességes versenytől nagyon is távol áll, sőt kezdetleges iparunkat s kereskedelmünket veszélyezteti, e helyen szükségesnek tartunk ismertetni, a közönséget ennek unsolidaritásáról meggyőzni, a megfelelő közegeknek pedig figyelmébe ajánlani.

Ugy tudom ez év elején lehetett, a midőn egyik budapesti czég szelvény ügyletekkel hozta áruit forgalomba, nagyhangu reklámokkal hirdette az eszme nemességét, mely azonban bizony rövid életü volt, mert a kereskedelmi és iparkamrák véleményezése folytán, tekintettel arra, hogy a tisztességes versenynyel össze nem egyeztethető, a kereskedelemügyi miniszter betiltotta.

Daczára tehát, hogy hazai kereskedőnek hasonló eladást nem engedélyeznek, külfödről ezrével özönlenek e szelvények, s gombamódra szaporodnak s más s más variátiokban, de egy eszmén alapuló mindenféle fényüzési s szükségleti czikkekez áruba hozó couponok. Igy pl. 1 frtért aranyórát 45 fillérért borostyán szipkát lehet szerezni, 20 krért kalapot, 90 fillérért pedig gummi köpenyeget kaphat, de a kinek ilyen már van, átcserélhető azt eserny ore, sőt függő órára, avagy aranykeretes fali képre is.

— Gratulálok.

— Azt megteheted, de Pistám, ugy-e nem mondod meg senkinek?

— De mire való a titkolódzás, ha igaz uton jutottál hozzá? Talán attól félsz, hogy eddig ismeretlen rokonaid akadnak.

— Nem, de nézd Pistám, nekem egy nagy tervem van.

— Halljuk!

— Hát iszen azért jöttem, hogy tervembe beavassalak, sőt hogy segédkezet kérjek tőled egyben vagy másban.

— Itt a kezem.

Azután elbeszélte tervét, amit bizony én is helyeseltem, de nem vágok a dolgok elé, beszéljenek a tények.

*

Károly barátom jó egészsége [illegible] Csak nyavalygott, csak lézengett, végre elszántá magát, hogy orvoshoz menjen.

Egyik délután észrevette, hogy az orvos távozott házulról. Kedvezőnek vélte az alkalmat s rögtön elment. Az orvos lánya, a bájos Ella fogadta.

— Tulajdonképen az orvos urhoz jöttem — szólt Némai, — de hogy itthon nem találtam annak csak örülök, — mert igy — ha megengedi kedves nagysád — bevarom, s igy hosszabb időt tölthetek becses társaságában.

— Atyám rövid idő mulva visszatér s addig is szivesen látom tanitó urat.

— Köszönettel fogadom szives engedélyét és örülök ha alkalmatlannak nem talál.

— Legkevésbbé sem; de mondja csak Némai ur, szabad betegsége felől kérdezősködnöm?

— Magam sem tudom még tökéletesen, hogy mi bajom. Itt belül a mellemben valami fájó nyilallást érezek és ez sokszor oly elementárisan dul, hogy még az élettől is szeretnék megvalni. Igaz, hogy nem is nagy kár volna értem, hisz nincs kiért éljek, önző pedig nem vagyok.

— Talán mégis van valaki, ki ön iránt érdeklődik és kinek az ön élete kedves és nélkülözhetlen?

— Tudtommal, nincs. Szeretek ugyan egy kedves lánykát, de ő hozzám idegen.

A lányka elsápadt. A féltékenység lopózott szivébe. Most vette csak észre, hogy lelke egy félteke, melynek másik fele Némai fájós mellébe van és nem is lesz teljes világa, ha a kettőt egybe nem olvaszthatják.

Nem beszélhettek tovább, mert megjött az orvos, ki [illegible] szivességgel fogadta a páczienst.

— Nos mi baj? — kérdé Károlytól.

— Doktor ur, itt a mellemben van valami baj.

Az orvos kopogtatja, hallgatja, de fejcsóválva szól.

— A tüdő egészséges.

— A szivemnek lesz valami baja doktor ur

— A sziv? hm! a szivnek? hát mit érez?

— Gyakran szivszorulást és ritkábban erős szivdobogást érezek.

— No, a baj nem veszélyes Majd rendelek egy kis csillapitót. Azonkivül ajánlom, hogy kevesebet egyék.

— Hisz ugy sem birok enni.

— Többet mozogjon.

— Hisz ugy sincs nyugtom,

— Tőle telhetőleg szórakozzék.

— Gyülölüm az embereket; az irók badarságait nem szivlelhetem, komoly munkát pedig nem birok olvasni, mert untat és elővesz a szivszorongás.

— Vizirányosan ne feküdjék.

— Eh! majdnem minden éjjel ülve virradok meg.

— Különös, különös.

— Magam is nagyon különösnek találom doktor ur.

— Tegyen tanácsom szerint, azt hiszem javulást fog hozni.

Pár nap telt el. Károly az orvosságot kiöntötte, az üvegcsét polczára állitotta és mikor meglátta, hogy az orvos távozik házulról, ismét elment hozzájuk. Ella fogadta.

— Nos és szivbaja?

— Ah nagysád, erősebben dul mint eddig.

— Atyám azt mondta hogy szivbaja nagyon különös.

— Igaz, hogy különös, de még különösebb, hogy édes atyja egyedül ezen segiteni nem tud. Ön ennek az orvossa drága Ella. Szeretem szivem összes hevével és e hév sorvaszt, mint tikkasztó napsugár a növényt, Legyen az Ön epedett szerelme a harmat, mely fölfrissitse a szomjas lankadó növényt; ajándékozzon szerelme mély tengeréből egy cseppet, mely epesztő kinjaimnak enyhet nyujt Oh kérem ne szánjon, hanem vagy kaczagjon ki a világból, vagy szelid szemei tükrében engedje föltalálnom az álomképet, mely után örülten vágyom.

Ella feléje forditá angyali jóságu szemeit, meit: melyekben boldog fény törte át a könnyek boruját és kezét nyujtá Némainak.

— Ez válaszom.

(Vége köv.)

Az ilyen üzlet reell nem lehet, de igenis veszélyes, még pedig annyira, hogy sürgős intézkedéseket várunk ennek betiltására.

Lényegében az eszme a következő:

„A" vásárol 35 fillérért egy cuopont, melyen beküld a kereskedőnek 1 kor. 40 fillért, melynek ellenében kap 4 szelvényt és ezeket egyenként eladja 35 fillérért „A_1 A_2 A_3 és A_4"-nek. Ezáltal »A" visszakapja a befektetett 1 kor. 40 fillért.

Akkor pedig, ha A_1 A_2 A_3 és A_4 a szelvényüket 1 kor. 40 fillérért beváltják, kapnak 4–4 uj cuopont, miket hasonlóképértékesitenek. „A" pedig kap egy 5 kor. 60 fiillérnek megfelelő jutalomtárgyat.

»A« nak segitett	A_1 A_2 A_3	és	A_3
A_1 „	„ A_5 A_6 A_7	„	A_8
A_2 „	„ A_9 A_{10} A_{11}	„	A_{12}
A_3 „	„ A_{13} A_{15} A_{15}	„	A_{16}
A_4 „	„ A_{17} A_{18} A_{19}	„	A_{20}

Ezen összeállitásból látható, hogy ha „A" megkapta a tárgyat, akkor 4 másik már 4–4 szelvényt beváltott, vagyis számarányokban:

1; 4: 16; 64: 256: 1024 hez.

Tessék még egy pillanatig gondolkozni s kiszámittatni, hogy a mikor a czég az 1000 dik tárgyat kiadja, hány szelvénye van már forgalomban.

A leggyakoribbak ezek a menetek, néha csak abban variálnak, hogy a szelvények számát és értékét emelik.

Tudnunk kell most, vajjon mit ad az eladó a beváltott szelvényekért. Bizony nem sokat, a befizetett összegnek 40 50%-át. De azért „A" mégis meg van elégedve, mert hisz nem azt nézi, hogy mi járna neki, hanem a 35 fillérért mit kapott. A kereskedő pedig eltekintve attól, hogy 100—200% ra dolgozhat, avagy még többre is, még azon előnyt is élvezi más kereskedő felett, hogy az eladást nem is ő, hanem az üzletfelek, maguk a vevők végzik.

Az előbb feltüntetett számokból látható, hogy milyen óriási mértékben terjednek e szelvények, továbbá tekintve, hogy a külföldre küldött pénzekért értéket alig képviselő tárgyak jönnek be, nemzetgazdaságilag is kifogásolható, de meg ilyen körülmények között hozhatunk törvényjavaslatot a tisztességes versenyről, hangoztathatjuk az iparpártolást, iparunk nem fog fejlődni, mert utját állja az ilyen és hasonló konkurenczia.

Végre azt kérdezzük, hogy a mit a budapesti czégnek nem volt szabad, miért szabad külföldieknek, s van-e mód arra, hogy sürgős intézkedésekkel a könnyen hivő közönséget a kizsákmányolástól megvédjük.

Berger Antal.

HIREK.

A bestiák.

Két emberi érzésből [illegible] nembert kisért be a csendőrség a helybeli kir. járásbiróság fogházásba, két társadalmi salakot, kik nyomorultul szövetkeztek, hogy bűnös uton palástolják a megesett szégyent. Ám az egyiknek megbocsájtunk Még pedig azért, mert végtelen szerelmében, meggondolatlan ifjuságaban odadobta magát annak, ki mézes mázos szavaival elhitette vele, hogy szereti; midőn pedig megtudta, hogy szerelmüknek nemsokára élő záloga is lesz, hütlenül ott hagyta a szégyenbe ejtett, a nyomorba döntött leányt. Ez pedig végső elkeseredésében egy vén boszorkányhoz, egy utálatos bestiához fordult, kérve, hogy szabaditsa meg a szégyentől. A kuruzslónő jó pénzért ráállt, de rajt' vesztett. Ezt az ö dög czimborajat nem sajnáljuk, mert már régen áll gyanu alatt, sőt egy izben ugyanily cselekményért vizsgálat alatt is volt, de sikerült magát tisztára mosni. De most nem fog sikerülni! Mert bár váltig tagad és esküdözik égre-földre, hogy a vádbeli cselekményt el nem követte, de oly erős bizonyiték van ellene, igy a pénz és gyógyszerek, miket lakásán találtak a csendőrök, ugyszintén a leány töredelmes vallomása — hogy mindezek alapján elitélése s gonoszságainak méltó büntetése bizton várható. Egyelőre mindkettőt fogva tartják s a körülményekhez képest esetleg felszállitják őket a szombathelyi kir. ügyészség fogházába.

Kiküldött tudositónk az esetről a következőkben számol be:

Budai Róza csengei születésü, 27 éves, róm. kath. szobaleány f. hó 15-én Sopronból, hol Weisz Fülöpnél szolgált, látogatóba jött Horváth Palné nemes-dömölki lakoshoz, s elpanaszolta neki, hogy jelenleg áldott állapotban van, kedvese pedig elhagyta. Horváthné megsajnálta a leányt s módot keresett, melylyel őt a szégyentől megmentse. Végre igy szólt:

— Tudod mit, Rózsi lányom, menj ki Ságra Pethő Istvánnéhoz, az majd segit rajtad!

Budai Róza 16-án tényleg elment Ságra, de nem tudván Pethőné lakását, Bende Jánosnétól tudakolta azt, ki Károly nevü 10 éves fiát küldte vele

Pethőné hajlandó is volt a leányon segiteni, de jutalmul 30 koronát kért.

— Nem lesz az sok? — kérdé Budai Róza.

— Sok? Dehogy sok az, lelkem, mások még sokkal többet is fizetnek.

Erre a leány lefizette a 30 koronát, de Pethőné ez alkalommal nem mert tenni semmit, mert férje otthon volt, hanem másnap délútánra rendelte magához. Másnap, azaz 17-én délután 2 órakor Budai Róza csakugyan megjelent Pethő Istvánné lakásán, ki rajta az angyalcsinálás művét meg is kezdette, de a leány nagy fájdalmában iszonyut sikoltott és felugrott. Innen Szűcs Ferenczné sági szülésznőhöz ment, ki a leányt megvizsgálván, rajta sérüléseket észlelt Erről értesitette Szabó János községi birót, ki viszont jelentést tett a kis-czelli csendőrségnek; ezek 18-án reggel 7 órakor a helyszinén megjelentek s rövid kihallgatás után Pethő Istvánné szül Czirók Zsuzsa kis-kamondi születésü, 38 éves, 3 gyermek anyja, földmives, alsó sági lakost, ugy Budai Róza 27 éves szobaleányt a Büntető Perendtartas 41. §-a alapján letartóztatták és a helybeli csendőrlaktanyába kisérték, innen pedig 19-én d u. 3 órakor a kis-czelli kir. járásbiróság fogházába.

A Pethő Istvánnénál megtartott házkutatás alkalmával nevezettnek erszényében 5 kor 80 fillért, a szekrény tetején, egy imakönyvbe eldugva pedig 20 koronát találtak. De felfedeztek lakásában különféle gyógyfüveket is, melyekre nézve azt állitja, hogy azok a nála gyakran elő forduló vérzés elállitására alkalmasak.

Budai Róza a fenti tényállast minden részletében beismeri s azzal védekezik, hogy nem tudta miszerint büntetendő cselekményt követ el: Pethőné azonban cinikusan tagad.

— Az Isten vegye el a szemem világát, az ördögök sütögessék a testemet, a legrutabb nyavalya legyen rajtam, ha én bántottam ezt a leányt

Dr Hethéssy Elek a leányt megvizsgálván, a sérüléseket szintén konstatálta és elrendelte, hogy Budai Róza alaposabb megvizsgálás czéljából a helybeli közkórházba szállittassék.

Pethőné azonban a hüvösön elmélkedik az angyalcsinalás hálátlan mesterségéről

A szombathelyi kir ügyészség a két vádlott ellen valószinüleg a btk. 268. §-aba ütköző magzatelhajtás büntettének a btk. 65. §. szerinti kisérlete miatt inditja meg a bünügyi eljárást.

— **Lapunk és a közönség.** A megfeszitett hur végre is elpattan Nincs az a birkatürelem, melynek vége ne lenne. Megszakadt a mi türelmünk is nem hagyhatjuk tovább szó nélkül egyeseknek lapunkkal szemben tanusitott kvalifikálhatlan eljárását. Mert elvégre is mi nem egyeseket, hanem a nagyközönséget, a közérdeket [illegible] sem. Ne higyje azt senki hogy lapunk az előfizetési dijjal végleg meg nan vásárolva, mert a mi szókimondásunk nem ismer rangot és külömbséget. De most csak egyre szoritkozunk, t. i arra, hogy egynémelyek 8—10 hétig elfogadják a lapot, a fizetésről azonban nem akarnak tudni soha Kérjük őket, hogy a mennyiben azt az 1 frtot negyedévenként sajnálják, küldjék vissza a lapot a negyed elején, mindjárt az első példánynál, ne pedig a végsőnél, mikor is az a csekély egy frt mar rég lejárt (De még akkor sem fizetik.) Vagy mit szóljunk egy helybeli kereskedő azon kijelentéséhez, hogy ő neki napilap jár, minek tehát a heti lap? Ha megengedi kijelentjük neki és felvilagositjuk, hogy napilap és helyiérdekü lap között van egy kis külömbség A fővárosi sajtó országos ügyekkel foglalkozik, de pl. mi csak a kis-czelli járás dolgait regisztráljuk Avagy egy kis czelli lakost mi érdekel jobban: a fővárosi csatornázás, vagy a kis-czelli városi ügyek. melyekről mi mindig hiven referálunk! Mindez pedig azt eredményezi, hogy a fővárosi napilap mellett még lehet — sőt talán morális kötelessége is mindenkinek — a helyi sajtót támogatni. Megjegyezzük, hogy az ilyen dolgokat csak azok teszik, kiket az Isten bőven megáldott földi javakkal, de a helyes érzést és jóindulatot megvonta tőlük.

— **Zsidó ünnepek.** Az izraeliták ujévi ünnepe szeptember 24-én és 25-én lesz. Évszámlálásuk ez alkalommal 5661.

— **Pápa és Kis-Czell** Mindig azt hallottuk, hogy Kis-Czell még csak nyomaban se jöhet Pápának, mert az nagyobb, fejlődőbb és életrevalóbb. Ez egyszer azt a bizonyos életrevalóságot tisztelettel kétségbe vonjuk. Legalább némely tekintetben jogosan tehetjük. Vesszük pedig ezt a bátorságot a „Pápai Közlöny" azon tudósitásából, mely szerint Dobó Sándor szintársulata Pápán rettenetes deficzittel dolgozik s küzdve-küzd a rémes közönnyel. Az előadáson a laptudósitókon kivül vagy 15—20 ember van jelen, pedig van 3 énekesnő, 2 hősszerelmes, 2 hősnő és nagy karszemélyzet. Mennyivel másképvolt ez nálunk! A társulat személyzete fele annyi volt, mint most, de a bevétel naponként 20-szor annyi. Nálunk 6 előadás bevétele 1000 korona volt, ott talán 20 előadásnál van ennyi. Ha ebből levonjuk a konzekvencziát, hova lesz az a hires pápai életrevalóság?

— **Panaszjegyzőkönyv.** Több oldalról azon panaszt vettük, hogy az apátság tulajdonát képező sétakertet a közönség elől elzárják. Utánna jártunk a dolognak s megtudtuk, hogy ez nem egészen igy van. Mert igenis bezárják a kertet vásárok és bucsuk alkalmával, midőn sok idegen van Kis-Czellben; de máskor a kert a közönség rendelkezésére áll. De lehet oda menni, ha nem a főkapun, akkor hátul. De ha tényleg bezárnák, azt se lehetne csodálni, mert némelyek az ott termő gyümölcsből ozsonnáznak, a virágokat és fákat pedig irgalmatlanul rongálják, a mi — a mellett, hogy tilos — egy kicsit csunya dolog is. A kertben sétálók tegyenek külömbséget az enyém és tied között, akkor a kertet mindig rendelkezésükre bocsátják.

— **Protekczió** Rettenetes fekély ez a társadalom testén, mely nagyban grasszál mindenütt. És, sajnos, Kis-Czellt sem vehetjük ki belőle, sőt talán az első helyre kell tennünk, mert nálunk a protekcziós érzelmeket már a kis gyermekekbe beleoltják. Beleoltják pedig oly körök, kiknek kötelessége éppen az ellenkező. vagyis az volna, hogy az egyenlőséget, a testvéri szeretetet plántálják a kicsikék fogékony szivébe. Mert akárhányszor tapasztaltuk, hogy mikor a zárdabeli növendékek templomba mennek, közülük egynehányat, jobban mondva a gazdag szülők gyermekeit, beültetik a padokba, mig a többit az egész mise alatt állni hagyják. Ez pedig egy kicsit fura dolog és olyan husosfazék ize van Ha nincs hely, hagyják állani valamennyit, de ne tegyenek kivételt senkivel se. Az iskolában nincs helye a kasztrendszernek!

— **Gyujtogatás.** Szabados Károlyné jánosházai lakos régi boszuját kitöltendő, f. hó 19-én felgyujtotta gróf Erdődynek házát. A beismerésben lévő gyujtogatót bekisérték a szombathelyi kir. ügyészség fogházába.

— **Névmagyarositások.** Krausz Ottó és Imre bobai lakosok „Kovácsra", Eckstein József kemenes tömjéni lakos pedig „Erdősre" változtatta nevét belügyminiszteri engedéllyel.

— **A „Zenélő Magyarország"** zongora és hegedü zenemü folyóirat most megjelent XVIII-ik füzete a következő szép s értékes zenemüujdonságokat közli: I. Lengyel Miksa „Duhaj nóták" 1.) Fekete báránynak nincsen édes anyja. (2. Trendás ur adjon adjon pálinkát. II. Yom. Ch. „Leány-álom — Buckfischehens Fräume", — Valzer interonezzó. III. Hartl Henrik „Szeretlek [illegible]" dal. IV. [illegible] „Bölcsődal — Wiegenlied" — salon darab. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a „Zenélő Magyarország" minden füzete. Évenkint 24 füzet minden füzet 10—10 oldal tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerü ujdonságokból összeállitva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 242 oldal tartalomra 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Egyes számok ára 60 fillér Előfizethetni a most folyó III évnegyedre a „Zenélő Magyarország" (Klökner Ede) zenemü-kiadóhivatalában, Budapesten VI. ker. Csengery u 62. a, honnan jegyzékeket ingyen s bérmentve küldenek.

— **Figyelmeztetés.** Ezennel figyelmeztetünk minden jóérzékü embert, hogy este 8 órakor az utczán ne sétáljon. És ha mégis kénytelen künn lenni, ugy vegyen magához egy üveg parfümöt, a mit az orra alá tartson. Mert a tekintetes városi tanács jóvoltából este 8 órakor tisztogatják és hordják ki az árnyékszékeket. Igy mult vasárnap este az utczán járók kénytelenek voltak bemenekülni az istentelen büz elől. Máshol is tisztogatnak, de nem esti 8—9 órakor, hanem

éjfélben, mikor már nincs künn senki. Elvárjuk, hogy az ilyesmi többé elő nem fordul, mert ha igen, akkor más módon kezdjük az ügyet bolygatni.

— **Kis-Czelli trafik dolgok.** A pénzügyministerium nemrégiben kijelentette, hogy a határvármegyékben aranytalanul kisebb a trafik fogyasztás, mint az alföldiekben. Az okát is keresték, de nem tudtak rájönni. Mi körülbelül már tudjuk, mi ennek az oka. Nem egyéb, mint hogy senki sem érez hajlandóságot rossz szivarok fogyasztására. Mert ne adj' Isten, hogy Kis-Czellben egy jó szivart lehessen kapni. Csupa sötét, nedves az. Ilyenkor a közönség természetesen a közeli Ausztriában szerzi be szükségletét. Specziális dohányt a kis-czelliek egyáltalán nem kaphatnak, mert nem árusitják, holott ekkora intelligenczianál már érdemes volna tartani Szivlelják meg ezt a felsőbb körök és adjanak tisztességes, elszivható szivarokat ide is, majd nagyobb lesz mindjárt a forgalom.

— **Gyűjtés.** A kis-czelli tűzoltótestület a beszerzendő hangszer-alapra gyűjtő-ivet bocsájtott ki, mit Bisitzky Ödön gyógyszerész urnál helyezett el. Felkérünk mindenkit, sziveskedjék tőle telhetőleg támogatni e mozgalmat. Vidékről szerkesztőségünk is elfogadja a beküldést. Az adakozók névsorát esetről-esetre hozzuk.

— **A virtus.** Csendesen borozgatott Berta István vásikeszői lakos az ottani korcsmában, mikor oda jött Galambos István, Berta régi haragosa és őt bosszantani, majd szidalmazni kezdte. Erre Berta felkelt, hogy haza menjen, de Galambos István megfogta és bicskáját markolatig belé döfte: Galambos Antal pedig bottal támadt reá és alaposan helybenhagyták. Az épen nem galamb természetü tetteseket feljelentették a kis-czelli kir. járásbiróságnál.

— **A nemes-dömölki tüzoltók** folyó hó 9-én tartott tánczvigalma alkalmával felülfizettek: Kovács József (Körmend), Bárdossy Imre (A. Mesteri), Bárdossy Sándor, Wagner Lőrincz 4—4 kor., Marlovits Ferencz 2 kor. 40 fillér, Stettka Péter, Fusch József, Bálint István, Nagy Antal, Stern József, Akács János 2—2 kor., özv. Bárdossy Antalné, Gyurak Antal (Csönge), Osvald Győző (Devecser), Német Márkusné, Zijtz Sándor, Roshenthaler Gyula, Antal Győző, Geiger Antal, Darner Ferenczné 1—1 kor., Reich Sándor, Deutschbauer Károly, Szarády Dénes Györffy János 40—40 fillér. A nemes szivü adakozóknak ezuton is hálás köszönetet mond a rendezőség. Bevétel 112 kor. 40 fillér, kiadás 62 kor., tiszta jövödelem 50 kor.

— **Az uj huszkoronás bankjegy** Szeptember hó 20-án kezdi meg az Osztrák-Magyar Bank az uj bankjegyek forgalomba hozatalát. Az uj bankjegy 135 milliméter széles és 90 milliméter hosszu, az egyik oldalán magyar a másikon német szöveggel. A bankjegy alapszine vörös. Csupán a szin az, a mi a bankjegyen uj, mert különben csupa régi jó ismerőssel találkozunk. A magyar oldalon a Hungáriát, a német oldalon pedig az Auszriát képviselő női fejet találjuk. Mellettük látjuk a babérág tartásában kifáradt gyermekalakot — ülve. A német oldalon látható a sas, a magyar oldalon pedig a magyar állam czimere. Takács Zoltán utódai számára is tartalmaz az uj bankjegy egy kis, rég ismert fenyegetést, még pedig a következőt: „A bankjegyek utánzása a törvény szerint büntettetik."

8481./900.

Hirdetmény.

A tokorcsi volt urbéresek által kért legelő egyenkénti felosztás megengedhetőségét tárgyaló kérdés eldöntésére szükséges nyomozásnak a kiküldött törvényszéki biró által a helyszinén leendő foganatositása végett

1900. évi október hó 1 ső napjának d. e. 10 órája

Tokorcs községházába kitüzetik és arra jogosultak oly hozzáadással idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkinti idézés vagy értes elvárása nélkül érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Szombathelyen a kir. törvényszéknél, 1000. évi szeptember 7.

Szalay, h. elnök. **Pátkay**, jegyző.

FÉNYKÉPÉSZET.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni Kis Czell és vidéke n. é. közönségét, hogy a nagy megrendelésekre való tekintettel még két vasárnapon, és pedig

folyó évi szeptember hó 23-án és 30-án fényképészeti felvételeket eszközlök.

A világitást rendszeresen elrendezvén, képes vagyok ép oly szép képeket készíteni, mint otthon műtermemben.

Képek készülnek vizikártyától kezdve egész életnagyságig, ugy eredeti, valamint másolatokban.

Festett képek

aquarell, chromo és olajfestékben.

Reménylem, hogy ezen kinálkozó jó alkalmat a n. é. közönség annál is inkább felhasználja, mivel minden kép jóságáról és élethű hasonlatosságáról kezeskedem.

Midőn az eddigi biza'omért köszönetet mondok, kérem jelen alkalommal is becses pártfogását.

Tisztelettel

Becske A. fényképész

Veszprémből.

A környéken kivánatra más napokon is eszközlök felvételeket.

Felvételek bármily borult időben is eszközöltetnek reggeli 8 órától d. u. 6 óráig.

Felvételhely:

Wittmann Adolf ur lakása udvarán Kis-Czellben Sági-utcza.

HIRDETMÉNY!

Az Osztrák-Magyar Banknak helyben ujonnan felállitott fiókintézete **1900. évi szeptember hó 17-én fog a Szily János-utcza 36 ik** számu ház első emeletén levő helyiségekben megnyittatni. Az irodai órák egyelőre reggeli 8 órától délutáni 2 óráig állapittattak meg.

A fiókintézet üzletköre kiterjed:

a) bankképes váltók, értékpapirok és szelvények leszámitolására,

b) váltók, értékpapirok és szelvények bizományi beszedésére,

c) váltóelfogadványok bizományi beszerzésére (az elfogadott első váltó átvétele stb.),

d) a giro-forgalomra,

e) bankutalványok kiállitására a két főintézetre és valamennyi bankfiók-intézetre,

f) kölcsönképes értékpapirokra való kölcsönzésre.

g) egy évnél nem régebben lejárt szelvények kifizetésére.

h) mindennemü értékpapirokhoz tartozó szelvényivek bizományi beszerzésére, a mennyiben a szelvényivek átvétele valamely bankintézet helyén eszközölhető,

i) az elővételi jog bizományi gyakorlására és értékpapirokra teljesitendő befizetésekre, valamint konvertálandó kötvények kicserélésének eszközlésére,

k) [illegible]

l) külföldi helyekre szóló checkek és utalványok bizományi beszerzésére,

m) letétek átvételére a bécsi vagy budapesti főintézethez való beküldés czéljából,

n) aranyrudak, valamint aranyföveny és aranypor, továbbá külföldi és kereskedelmi arany-érmék beváltására meghatározott áron,

o) bankjegyeknek és a koronaérték érméinek beváltására.

Az Osztrák-Magyar bankkal való üzleti közlekedésre megállapitott kimeritő határozmányok a fiókintézet által kivánatra dijmentesen szolgáltatnak ki.

Szombathely, 1900. évi szeptember hó 12-ik napján.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK SZOMBATHELYI FIÓKINTÉZET.

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomdaés hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1900.